

NOBELOVAC PORUČIO SPLIĆANIMA: JEDITE RIBU, PILETINU, VOĆE I POVRĆE

Dr. Đikić i nobelovac Harald zur Hausen

Jakov Prkić / CROPIX

Cjepivo protiv humanog papiloma virusa (HPV) je vrlo efikasno i sigurno. To je najbolji način za sprječavanje pojave tumora vrata maternice – poručio je prof. dr. **Harald zur Hausen**, dobitnik Nobelove nagrade za medicinu 2008. godine na sinočnjem predavanju u Splitu, u sklopu projekta NobelST, kojeg organiziraju grad Split i splitsko Sveučilište.

Predavanje njemačkog znanstvenika i jednog od vodećih svjetskih virologa, koji je Nobela zaslužio otkrićem kancerogenosti HPV-a, održano je u prepunom amfiteatru Ekonomskog fakulteta, a moderator je bio još jedan ugledni znanstvenik **prof. dr. Ivan Đikić**, koji nosi najveće zasluge za pokretanje NobelST-a i dovođenje velikih znanstvenih imena u Split.

- U svim velikim znanstvenim studijama, unatoč alarmantnim medijskim napisima, nije dokazana niti jedna ozbiljna nuspojava ovog cjepiva koje je čak i sigurnije od ostalih vrsta cjepiva - odgovorio je na pitanja publike zur Hausen, ističući kako on preporuča cijepljenje, koje se mora provesti kod djevojčica prije

stupanja u seksualne odnose, uz napomenu kako je cijepljenje korisno i kod dječaka.

Naveo je i kako bi cjepivo, prema njegovom mišljenju, trebalo pružati zaštitu od HPV-a 15 do 20 godina, a složio se i kako je danas za Hrvatsku, kao uostalom i za druge države, sramota da i jedna žena umre od karcinoma vrata maternice, napomenuvši kako uz cijepljenje značajnu ulogu u prevenciji imaju edukacija i redoviti ginekološki pregledi. Ukazao je i na značajnu ulogu i drugih virusa u nastajanju tumora.

Čak – 21 posto svih tumora nastaju zbog infekcije virusom, bakterijom ili parazitom, što je veliki broj, s obzirom da se pušenje povezuje ukupno s 18 posto tumora – naglasio je zur Hausen, dodavši kako epidemiološke studije potvrđuju nužnost nastavka bazičnih istraživanja o virusima.

Inače, u Europi se rak maternice svake godine razvije kod 60.000 žena, od čega polovica njih i umre, dok u Hrvatskoj od te vrste raka godišnje oboli oko 400 žena starijih od 25 godina, a 100 ih umre zbog prekasne dijagnoze i liječenja.

Jedna od onih koje su pobijedile rak maternice je **dr. Đula Rušinović-Sunara**, koja se tom dijagnozom suočila prije 14 godina, kada je četvrti put postala majka.

- Spremna sam bila na lošu dijagnozu, dobila sam i lošu prognozu, pogodilo me to što mi je prijatelj, liječnik, koji mi je trebao priopćiti što se unutar mene zbiva, pobjegao, nije imao snage mi reći - veli nam splitska liječnica, specijalistica kirurgije.

Suza je sama krenula, a tada sam sebi rekla – za koga ti plačeš, prisjeća se. Pojašnjava kako varijanta da živimo za druge u ovakvoj situaciji jednostavno više “ne igra”.

Čovjek ostaje sam sa sobom i za sebe se bori. Kući su je čekali suprug **Pavao** i njihovo četvero, tada, malenih, **Marcela, Ivan, Vinko** i novorođena **Emanuela**. Svi su oni, godinama poslije priznaje Đula, duboko traumatizirani onim što se događalo.

- Ali, prebrodili smo sve! Danas nam svakodnevne teškoće postaju mizerne, nebitne - kazuje Đula.

U roku par dana od dijagnoze legla je na operacijski stol i dala se u ruke kolegama. Znala je, tvrdi, da će napraviti najbolje što mogu. Slijedila je i radioterapija...

Đula priznaje da se nikada nije upitala "Zašto baš ja?", ali to pripisuje svojem medicinskom obrazovanju. Trebale su joj dvije godine da dođe sebi, da opet može sama se kretati, a idućih deset da može reći kako ju je iskustvo susreta sa smrću - obogatilo.

Divna ZENIĆ / Milena BUDIMIR

'Jedite ribu, piletinu, voće i povrće'

Slavni znanstvenik je naveo i kako je potvrđena veća učestalost raka debelog crijeva kod osoba koje jedu crveno meso, a njegova konzumacija se čak povezuje i s rakom dojke i pluća, kod nepušača. Preporučuje stoga konzumaciju ribe, piletine, voća i povrća, priznajući ipak kako ni on nije posve odustao od govedine. Naglasio je također i značaj dojenja, duljeg od šest mjeseci, koje štiti od dječje leukemije.